

Piilon työkalut lasten motoristen taitojen kehityksen seurannan tukena

Piilo - tutkimus- ja kehittämishanke 2019–2021

Anette Mehtälä, tutkimuskoordinaattori, Jamk, Likes

Pienten lasten liikunnan ilo, motoriset taidot ja fyysinen aktiivisuus (Piilo)

- Piilo on vuosina 2019–2021 toteutettu pienten lasten liikunnan ilon, fyysisen aktiivisuuden ja motoristen taitojen seurannan tutkimus- ja kehittämishanke.
- Hankkeeseen kutsuttiin mukaan 4–6-vuotiaita lapsia ja heidän perheitään eri puolilta Suomea.
- Tutkimushanke liittyi Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman toteutukseen, ja sitä koordinoivat Likes ja Jyväskylän yliopisto. Hankkeen rahoitti opetus- ja kulttuuriministeriö.

Piilo 2019-2021 hankkeen tavoitteet

- Valmistella ja kokeilla erilaisia ratkaisuja varhaiskasvatusikäisten lasten hyvinvoinnin seurantaan väestötasolla.
- Tuottaa tietoa seurantamenetelmien toimivuudesta ja soveltuvuudesta.
- Tuottaa uutta tietoa varhaiskasvatusikäisten lasten liikkumisesta ja motorisista taidoista.

Tuloksia varhaiskasvatuksen näkökulmasta

4-6-vuotiaiden fyysinen aktiivisuus ja motoriset taidot. Piilotutkimushankkeen tuloksia varhaiskasvatuksen henkilöstölle

Piilo-tulosraportti

Lasten fyysinen aktiivisuus liikemittarilla mitattuna

✓ Kolmen tunnin koko päivän fyysisen aktiivisuuden suositus täyttyi lähes kaikilla lapsilla (93–99 %).

✓ Kahden tunnin varhaiskasvatusajan fyysisen aktiivisuuden tavoite täyttyi valtaosalla lapsista (74–82 %).

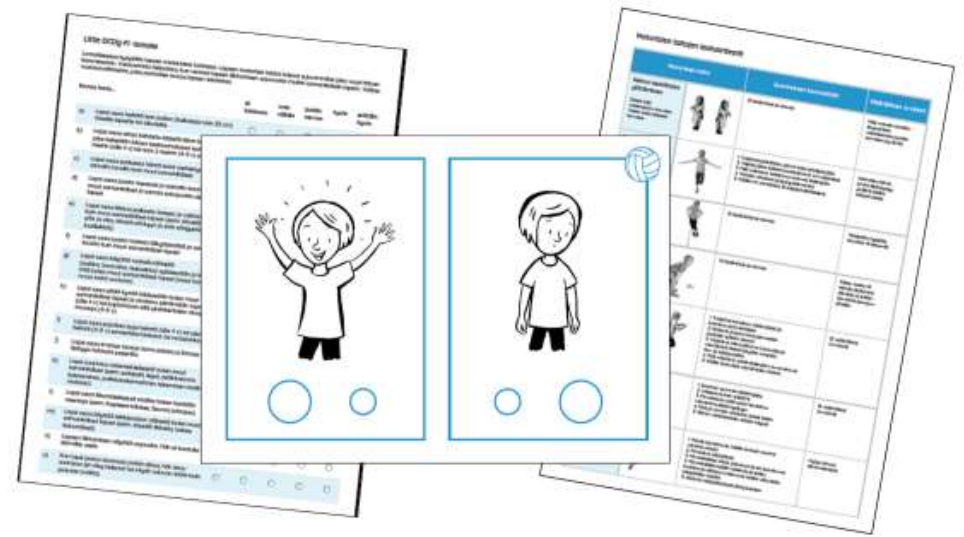
✗ Yhden tunnin vauhdikkaan ja rasittavan fyysisen aktiivisuuden suosituksen koko päivän aikana saavutti vain 46–85 % eri ikäisistä tytöistä ja pojista.

=> Vauhdikkaan liikkumisen mahdollisuuksia lisää sekä kotiin että varhaiskasvatukseen!

Välineitä kasvattajien työn tueksi

- 1) Lasten kuvallisen haastattelun avulla voidaan selvittää **lasten omia käsityksiä liikunnasta**.
- 2) Lasten motoristen taitojen laatukriteerit –lomakkeen avulla voidaan selvittää lasten **motorisia taitoja ja taitojen ydinkohtien hallitsemista**.
- 3) Little DCDQ-FI-lomakkeen avulla voidaan tunnistaa lapsen **arjessa ilmeneviä motorisia haasteita**.

Välineet haltuun Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman verkkosivuilta

<https://www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi/fi/tyokalut>

https://www.liikkuvavarhaiskasvatus.fi/fi/tyokalut

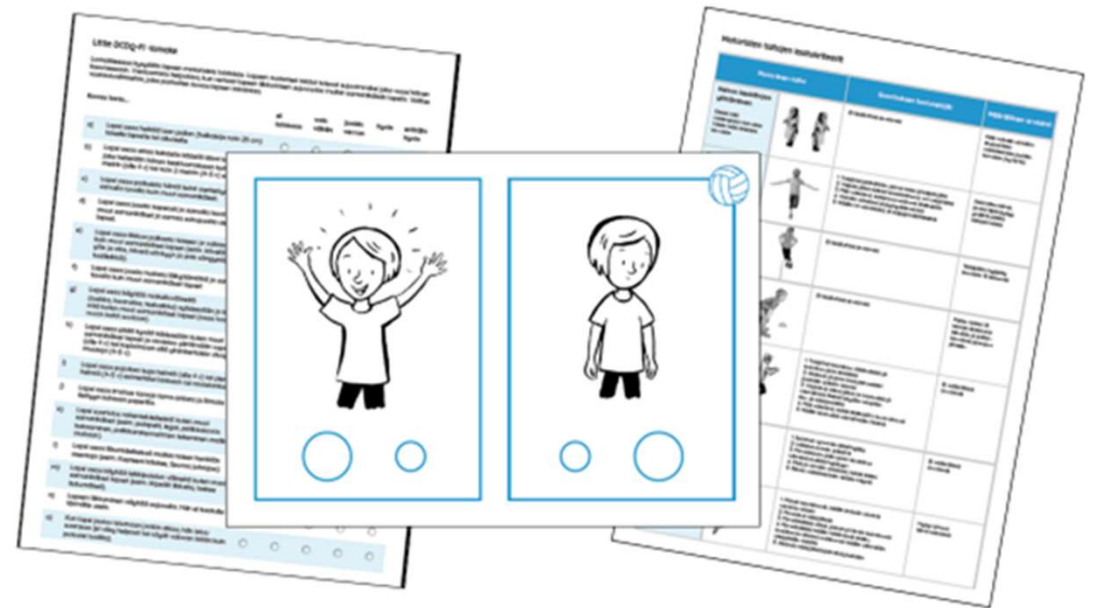
Kuvallisen haastattelun käyttöohjeet (pdf)

Piilon työkalut käyttöön -webinaari

Webinaarissa käydään käytännönläheisesti läpi työkalut ja niiden käyttötavat. Miten työkalujen avulla saatuja tietoja voidaan hyödyntää varhaiskasvatuksen toiminnassa?

Katso: YouTube

Taitava liikkuja hallitsee koko kehon

Tasapainotaidot

- Staattinen: Yhdellä jalalla seisominen enintään 30 s (vasemmalla ja oikealla jalalla)
- Dynaaminen: Sivuttaishyppely tasajaloin 15 s ajan

Liikkumistaidot

- Tasaponnistushyppy eteenpäin
- Vuorohyppely
- Yhdellä jalalla hyppely (kinkkaus, konkkaus)

Välineenkäsittelytaidot

- Pallon heitto-kiinniotto 10 kertaa

Kehon hahmottaminen

- Kehon keskilinjan ylittäminen

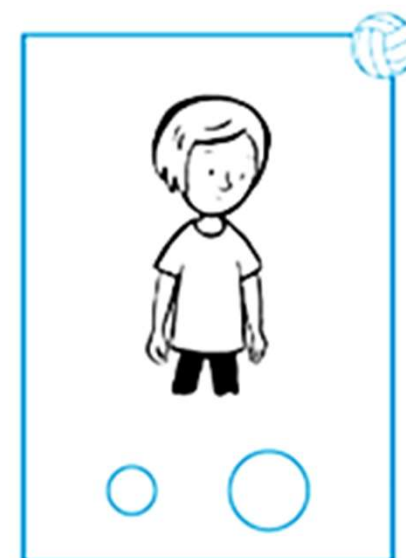
Miksi on tärkeää havainnoida motorisia taitoja?

- Havainnointi on olennainen osa motorisen kehityksen ymmärrystä, tukemista ja edistämistä.
- Motorinen kehitys on osa yleistä kehitystä ja ennustaa merkittävästi terveyttä.
- Havainnoinnin tavoitteena on, että päästään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa vaikuttamaan motoriikan viiveisiin (tunnistaminen) ja edistämään oppimista ja terveyttä.
- Ensisijaisesti mahdollistaa pedagogisen toiminnan arvioinnin.

Lasten omat käsitykset liikunnasta

Lapsille liikkuminen tarkoittaa

- **Liikuntataitoja**, kuten juoksua (44 %), kävelyä (19 %), pomppimista ja hyppimistä (17 %)
- **Leikkimistä** (31 %), temppuilua (14 %), pelailua ja ulkoilua (12 %)
- **Liikuntaharrastuksia**, kuten jalkapalloa (39 %), liikuntakerhoa (24 %), tanssia (18 %) ja uintia (18 %)

Lapsista

- 95 % koki liikkuvansa aika tai tosi paljon
- 95 % piti liikunnasta aika tai tosi paljon
- 94 % koki olevansa aika tai tosi hyvä liikunnassa
- 93 % tunsi itsensä aika tai tosi iloiseksi liikkeessaan
- hyvin harvalle liikunta tuotti pelkoja.

Miten voit hyödyntää haastattelusta saatua tietoa?

Oon tosi hyvä!

- Haastattelutilanne on jo itsessään arvokas: lapsella on mahdollisuus kertoa omia kokemuksiaan ja huomata tulevansa kuulluksi.
- Mahdollistaa keskustelun avaamisen lapselle vaikeammin sanoitettavista asioista, kuten peloista ja pätevyyden kokemuksesta.
- Monipuolistaa lapsesta saatua käsitystä liikkujana, jolloin liikkumisen ja motoristen taitojen kehityksen tukeminen voi olla yksilöllisempää.

Liikunta pelottaa minua jonkin verran.

Liikkumisen haasteet ja niiden havainnointi

- Little DCDQ-lomake on kehitetty tunnistamaan motorisia vaikeuksia 3–4-vuotiailla lapsilla.
- Piilo-hankkeessa lomakkeella kerättiin tietoa 4–6-vuotiailta lapsilta
- Lomakkeessa on 15 väittämää (motorinen säätely ja kehonhallinta, hienomotoriikka, yleinen koordinaatio), joihin vastataan viisiportaisesti:
 - 1 = ei kuvaa lastani lainkaan
 - 2 = kuvaa lastani vain vähän
 - 3 = kuvaa lastani jonkin verran
 - 4 = kuvaa lastani hyvin
 - 5 = kuvaa lastani erittäin hyvin

Lähde: Piritta Asunta 2021

Little DCDDQ-FI-lomake toimii...

- puheeksi ottamisen välineenä
- tiedon keruun apuna arvioitaessa lapsen arjessa selviytymiseen liittyviä motorisia taitoja
- kehityksen seurannassa ja dokumentoinnissa

Lomakkeella voi saada yhteensä 15–75 pistettä. Mitä pienempi pistemäärä on, sitä todennäköisemmin lapsella voi olla motorisen oppimisen vaikeuksia.

Selviä vaikeuksia motoriikassa arvioidaan olevan noin 5-6 prosentilla lapsista.

Eri ympäristöissä ja yhteisöissä ymmärretään liikkumisen tärkeys lapselle ja tarjotaan hänelle mahdollisuuksia toteuttaa itseään liikkumalla. Suositusten mukainen liikkumisen määrä edellyttää, että lapsella on lupa liikkua ja kokea liikunnan iloa.

Tekemällä taitoja - monipuolisuus kunniaan

Motorinen kehitys kasvun myötä

Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset 2016. Iloa, leikkiä ja yhdessä tekemistä. Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016:21.

Piilo 2023 –tutkimus tulossa!

- Toteutetaan kansallinen pienten lasten liikunnan ilon, fyysisen aktiivisuuden ja motoristen taitojen nykytilan arviointi vuonna 2023.
- Mittaukset toteutetaan eri puolilla Suomea ja niihin osallistuu noin 2400 iältään 4–6-vuotiasta lasta.
- Mittaukset ajoittuvat vuoden 2023 alkupuoliskolle (1-6/2023).
- Tulokset kootaan yleistajuiseksi tulosraportiksi.

Välitön palaute lasten kasvuympäristöihin

- **Perheet** saavat kannustavan palautteen lapsen fyysisestä aktiivisuudesta.
- **Kasvattajille** ryhmätasoisia tietoja havainnoinnin tueksi: Varhaiskasvatusyksiköt saavat tutkimukseen osallistuneiden lasten ryhmätasoisesta palautteesta lasten mittauksista.
- Tukea tiedolla johtamiseen: **Kunnille** on mahdollista tehdä yhteenveto yksiköiden tuloksista.

Tiedon hyödyntäminen

- Tutkimus tuottaa tärkeää tietopohjaa varhaiskasvatusikäisten lasten liikkumisen ja hyvinvoinnin edistämistä koskevaa **poliittista päätöksentekoa varten**.
- Kunnat voivat hyödyntää yksiköiden yhteenvetotuloksia **hyvinvointiraporteissa, varhaiskasvatussuunnitelmissa** sekä välineenä eri **yhteistyötahojen välisen toiminnan kehittämisessä**.
- Varhaiskasvatuksen oppimisympäristötasolla tuloksia voidaan käyttää **kehittämistyössä lähtötilannekuvana** vallitsevista olosuhteista, toimintakulttuurista sekä yhteistyön määrästä ja laadusta eri toimijoiden välillä.

Tiedon hyödyntäminen

- Varhaiskasvatuksen henkilöstö voi hyödyntää Piilossa tuotettua tietoa ryhmätasoisessa **toiminnan suunnittelussa** ja Piilossa kehitettyjä työkaluja pedagogisen toiminnan **arvioinnin tukena**.
- Lasten huoltajat voivat hyödyntää saamaansa tietoa oman **lapsensa liikunnallisen elämäntavan ja hyvinvoinnin tukemisessa**.

Kiitokset

Asiantuntijaryhmä

Asunta, Piritta	Laukkanen, Arto
Haapala, Eero	Mehtälä, Anette
Halme, Nina	Määttä, Suvi
Hartikainen, Jani	Niemistö, Donna
Husu, Pauliina	Pulakka, Anna
Iivonen, Susanna	Reunamo, Jyrki
Inkinen, Virpi	Soini Anne
Juutinen-Finni, Taija	Sääkslahti, Arja
Kulmala, Janne	Tammelinen, Tuija
Kyhälä, Anna-Liisa	Wennman, Heini
Kämppe, Katariina	Viholainen, Helena
Laasonen, Kaisu	Vuorenmaa, Maaret
Laine, Kaarlo	

Osallistujat

Lapset ja perheet
Varhaiskasvatushenkilöstö
Neuvolahenkilöstö
Mittaustiimi, Likes
Oksanen, Hermann
Lindfors, Heidi
Syvöja, Henni
Tilastoasiantuntijat
Kukko, Tuomas
Hakonen, Harto
Raportin taitto
Leskinen, Milja

Taustayhteisöt

Folkhälsan	LAB-ammattikorkeakoulu
Helsingin kaupunki	Likes
Helsingin yliopisto	Saimaan ammattikorkeakoulu
Itä-Suomen yliopisto	Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Jyväskylän yliopisto	UKK-instituutti

Yhteystiedot

Anette Mehtälä, tutkimuskoordinaattori,
Likes, Jamk, Jyväskylä.
anette.mehtala@jamk.fi,
p. 044 7532192

Tuija Tammelin, vastuullinen tutkija,
Likes, Jamk, Jyväskylä.
tuija.tammelin@jamk.fi,
p. 0400 247998

Arja Sääkslahti, vastuullinen tutkija,
liikuntatieteellinen tiedekunta,
Jyväskylän yliopisto.
arja.saakslahti@jyu.fi,
p. 040 8053974

KIITOS!

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDINGSSTYRELSEN

Likes
by jamk

LIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

liikkuvavarhaiskasvatus.fi